

RTU studiju kurss "Iekļaujošā izglītība"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0019
Nosaukums	Iekļaujošā izglītība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Dina Bethere - Doktors, Profesors
Mācītspēks	Lāsma Latsone - Doktors, Asociētais profesors Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes, lai atpazītu un izprastu bērnu ar speciālajām vajadzībām attīstības īpatnības pirmsskolas vecumā, kā arī veidotu iekļaujošu, pieejamu un atbalstošu mācību vidi visiem bērniem. Kurss sniedz izpratni par iekļaujošas izglītības pamatprincipiem, normatīvo regulējumu un starpinstitucionālās sadarbības nozīmi. Tiek attīstītas praktiskas prasmes individuālā atbalsta plānošanā, diferencētu mācību metožu pielietošanā un efektīvā sadarbībā ar ģimenēm un speciālistiem. Īpaša uzmanība tiek pievērsta pedagoģiskajai empātijai un pirmsskolas izglītības skolotāja lomai kā atbalsta personai bērna daudzveidīgās attīstības veicināšanā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: veidot topošajiem pirmsskolas izglītības skolotājiem izpratni par iekļaujošas izglītības principiem un praksi pirmsskolas izglītības vidē, attīstīt profesionālās kompetences darbam ar bērniem ar speciālajām vajadzībām, nodrošinot atbalstošu, diferencētu un visiem bērniem pieejamu mācību vidi. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iepazīstināt studentus ar iekļaujošas izglītības konceptuālajiem pamatiem, normatīvo regulējumu Latvijā un starptautiskajā kontekstā, uzsverot cilvēktiesību, vienlīdzības un sociālās iekļaušanas nozīmi. 2. Attīstīt zināšanas par bērnu ar speciālajām vajadzībām attīstības īpatnībām un izglītības vajadzībām, tostarp bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, valodas attīstības grūtībām, uzvedības un emocionālām problēmām. 3. Pilnveidot prasmes identificēt bērnu ar speciālajām vajadzībām vajadzības un plānot piemērotus pedagoģiskos risinājumus, piemēram, individuālos izglītības plānus, adaptētus mācību materiālus un metodes. 4. Sekmēt studentu spēju sadarboties ar atbalsta personālu (speciālajiem pedagogiem, logopēdiem, psihologiem) un bērnu vecākiem, lai veidotu iekļaujošu un sadarbībā balstītu mācību vidi. 5. Attīstīt refleksijas prasmes un pedagoģisko empātiju, veidojot pozitīvu attieksmi pret iekļaujošo izglītību un izpratni par skolotāja lomu bērna ar speciālajām vajadzībām atbalstīšanā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa ietvaros studenti veic patstāvīgu darbu, lai padziļinātu izpratni par iekļaujošas izglītības principiem un to praktisko īstenošanu pirmsskolas izglītības vidē, attīstītu prasmes analizēt, plānot un reflektēt pedagoģisko darbību, atbalstot bērnus ar speciālajām vajadzībām. Patstāvīgā darba uzdevumi: 1. Literatūras analīze par iekļaujošas izglītības teorētiskajiem pamatiem vai konkrētām speciālajām vajadzībām. 2. Gadījumu analīze par bērna ar speciālām vajadzībām atbalsta iespējām pirmsskolas grupā. 3. Individuālā atbalsta plāna izstrāde konkrētam bērna attīstības gadījumam (pamatojoties uz aprakstu vai novērojumiem). 4. Pedagoģiskās prakses novērojumu analīze – bērna iekļaušanās dinamika un skolotāja loma. 5. Refleksijas esija par skolotāja profesionālo atbildību un attieksmi pret iekļaujošu izglītību. Patstāvīgā darba organizācijas formas: - Individuālais darbs, pamatojoties uz norādītiem tematiskajiem virzieniem. - Darbs pāros vai nelielās grupās, izstrādājot kopīgu projektu vai gadījuma analīzi. - Atskaites un prezentācijas, kas tiek sagatavotas un prezentētas semināros vai nodarbībās. - Konsultācijas ar pasniedzēju, lai saņemtu atgriezenisko saiti un virzību darba izstrādē.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Bērziņa, V., & Bērziņš, A. (2022). Iekļaujošā izglītība: Teorija un prakse. RaKa. 2. Bitina, V. (2020). Speciālās vajadzības pirmsskolā: Atpazīšana un atbalsts. Zvaigzne ABC. 3. Zelčēns, J. (2019). Ievads speciālajā pedagoģijā. Latvijas Universitāte. 4. Ministru kabinets. (2018). Noteikumi par pedagoģiski medicīniskajām komisijām un bērnu ar speciālām vajadzībām izglītību (MK noteikumi Nr. 556). Pieejams vietnē https://likumi.lv/ta/id/301827 Papildu/Additional: 1. Ainscow, M., & Miles, S. (2008). Making education for all inclusive: Where next? UNESCO. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000167743 2. Avotiņa, G. (2017). Atbalsts bērniem ar uzvedības traucējumiem pirmsskolā. RaKa. 3. Florian, L. (2014). What counts as evidence of inclusive education? European Journal of Special Needs Education, 29(3), 286–294. https://doi.org/10.1080/08856257.2014.933551 Interneta resursi/Internet resourses: 1. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (n.d.). Homepage. https://www.european-agency.org 2. Izglītības kvalitātes valsts dienests. (n.d.). Oficiālā vietne. https://www.ikvd.gov.lv 3. UNESCO. (n.d.). Inclusive education. https://www.unesco.org/en/inclusive-education 4. Likumi.lv. (n.d.). Latvijas Republikas tiesību akti. https://likumi.lv

Nepieciešamās priekšzināšanas	Attīstības psiholoģija
-------------------------------	------------------------

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Iekļaujošās izglītības pamati 1.lekcija: Iekļaujošās izglītības jēdziens, principi un attīstība Latvijā un pasaulē Praktiskais darbs: diskusija un uzdevumi par iekļaušanas un segregācijas piemēriem pirmsskolā.	4	8	2	10
2. temats. Normatīvais regulējums un bērnu tiesības 2.lekcija: Iekļaujošo izglītību reglamentējošie dokumenti: ANO konvencija, IZM vadlīnijas, MK noteikumi Praktiskais darbs: normatīvo dokumentu analīze – gadījuma izpēte ar juridisku pamatojumu.	4	6	2	8
3. temats. Bērni ar speciālajām vajadzībām pirmsskolā 3. lekcija: Speciālās vajadzības pirmsskolas vecuma bērniem – klasifikācija un raksturīgās iezīmes. Praktiskais darbs: darbs ar bērnu attīstības profiliem speciālo izglītības vajadzību atpazīšana un pedagoģiskās darbības vadlīniju formulēšana.	4	6	2	8
4. temats. Pielāgota vide un mācību organizācija 4. lekcija: Fiziskās un emocionālās vides pielāgošana bērniem ar speciālajām vajadzībām Praktiskais darbs: grupu darbs: iekļaujošas grupas telpas plānojums.	4	6	2	8
5. temats. Diferencētas pieejas un atbalsta metodes 5. lekcija: Individuālais pieejas modelis: mācību pielāgošana un individualizēti izglītības plāni (IIP) Praktiskais darbs: IIP veidošanas darbnīca, izmantojot piemērus no pedagoģiskās prakses.	4	6	2	8
6. temats. Pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālā kompetence iekļaujošās izglītības vidē 6. lekcija: Skolotāja attieksmes, ētika un kompetences iekļaujošā izglītībā Praktiskais darbs: refleksija un pašvērtējums saistībā ar profesionālo gatavību.	4	6	2	8
7. temats. Sadarbība ar vecākiem un atbalsta personālu 7. lekcija: Partnerība ar ģimeni un starpdisciplināra sadarbība bērna attīstības veicināšanā Praktiskais darbs: gadījumu analīze – komunikācija ar vecākiem par bērna vajadzībām un atbalstu.	4	6	2	8
8. temats. Labās prakses piemēri iekļaujošā pirmsskolas izglītībā 8. lekcija: Inovatīvas prakses Latvijā un pasaulē – kas darbojas pirmsskolā? Praktiskais darbs: Gadījuma analīze un kursa noslēguma prezentācijas par iekļaujošās pedagoģijas piemēriem.	4	8	2	10
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1.Studenti pārzina iekļaujošās izglītības pamatprincipus, modeļus un attīstības tendences Latvijā un starptautiskā kontekstā. 2.Izprot pirmsskolas vecuma bērnu ar speciālajām vajadzībām attīstības īpatnības un to ietekmi uz izglītības procesu. 3.Apzinās normatīvo regulējumu, kas nosaka iekļaujošās izglītības īstenošanu pirmsskolā, kā arī bērnu tiesību aizsardzības principus. 4.Zina dažādas pedagoģiskās pieejas, pielāgošanas un atbalsta formas bērnu ar speciālajām vajadzībām izglītošanā.	Vērtēšanas metodes: • rakstiska pārbaudes darba/testa kārtošana • teorētiskās literatūras analīze • refleksijas eseja par iekļaujošās izglītības teorētiskajiem aspektiem • dalība seminārā ar iepriekš sagatavotiem materiāliem Vērtēšanas kritēriji: • spēja korekti un precīzi definēt jēdzienus un principus • zināšanu sasaistīšana ar normatīvajiem aktiem un izglītības politiku • teorētisko atziņu piemērošana reālās situācijās vai uzdevumos • argumentēta un loģiska informācijas izklāstīšana
PRASMES: 1.Spēj atpazīt un analizēt bērna ar speciālajām vajadzībām individuālās vajadzības pirmsskolas vidē. 2.Prot plānot un īstenot pedagoģiskās darbības, izmantojot diferencētas mācību metodes un individuālos atbalsta plānus. 3.Veic sadarbību ar bērna vecākiem un atbalsta personālu, veidojot bērna attīstībai labvēlīgu vidi. 4.Analizē pedagoģiskās situācijas, pieņemot pamatotus un bērna interesēs balstītus lēmumus.	Vērtēšanas metodes: • individuālā vai grupu uzdevuma izstrāde • gadījumu analīze ar praktisku risinājumu izstrādi • lomu spēles vai simulācijas par sadarbību ar vecākiem vai atbalsta speciālistiem • praktiskās prezentācijas Vērtēšanas kritēriji: • spēja analizēt bērna vajadzības un izstrādāt atbilstošu atbalsta plānu • piemērotu metožu izvēle konkrētai pedagoģiskai situācijai • prasme sadarboties un komunicēt atbilstoši profesionālajām situācijām • radoša pieeja un pedagoģiskās empātijas izpausme darbā

KOMPETENCE: 1.Demonstrē profesionālu atbildību, ētisku attieksmi un pedagoģisko empātiju darbā ar bērniem ar dažādām attīstības vajadzībām. 2.Spēj patstāvīgi risināt ar iekļaujošās izglītības ieviešanu saistītus pedagoģiskus izaicinājumus pirmsskolas izglītības iestādē. 3.Reflektē savu profesionālo kompetenci, lai veicinātu bērnu līdzdalību, iekļaušanos un attīstību daudzveidīgā grupā.	Vērtēšanas metodes: • patstāvīgais darbs ar situācijas risinājumu un refleksiju • kursa noslēguma prezentācija • pašnovērtējums un refleksija par profesionālās attīstības ievirzi studiju kursa ietvaros • pedagoģiskās prakses vai novērojumu materiālu analīze Vērtēšanas kritēriji: • spēja integrēt zināšanas un prasmes konkrētā pedagoģiskā kontekstā • atbildīga, ētiska un profesionāla attieksme pret iekļaujošās izglītības principiem • spēja kritiski izvērtēt savu darbību un identificēt izaugsmes vajadzības • demonstrēta iniciatīva, empātija un spēja darboties daudzveidīgā pedagoģiskā vidē
--	---

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Starppārbaudījums: patstāvīgais darbs – bērns ar speciālajām vajadzībām situācijas analīze.	30
Starppārgaudījums: grupu darbs: individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrāde.	30
Eksāmens: noslēguma darbs par izvēlētu iekļaujošās pirmsskolas izglītības aspektu un tā prezentācija.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	